

лінської компетентності майбутніх менеджерів на дві групи, а також систематизовано індивідуально-особистісні знання та вміння, що входять до їх управлінської компетентності.

Література:

1. Виноградський М. Д. Організація праці менеджера [Електронний ресурс]: навч. посібник / М. Д. Виноградський, О. М. Шканова. – К.: “Кондор”, 2002. – 518 с. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-117.html>.
2. Волошко Л. Б. Організаційно-педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі медико-біологічної підготовки [Електронний ресурс]: матеріали статті / Л.Б. Волошко. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua>.
2. Зязюн І. А. Філософія педагогічної якості в системі неперервної освіти [Електронний ресурс]: матеріали статті / І. А. Зязюн // Вісник Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2005. – № 25. – С. 13-18. – укр. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
3. Кондратьев М. Ю. [Электронный ресурс]: учеб. пособие / М.Ю. Кондратьев, В. А. Ильин. Азбука социального психолога-практика. – М.: ПЕР СЭ, 2007. – 464 с. – Режим доступу: <http://www.tisbi.ru>.
4. Кропотова Н. В. Четыре измерения профессионализма: [Электронный ресурс]: материалы статьи / Н. В. Кропотова // Культура народов Причерноморья. – 2006. – №95. – С. 177–181. – рус. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
5. Литньова Т. В. Цілі навчання іноземних мов у світлі сучасного компетентнісного підходу [Електронний ресурс]: матеріали статті / Т. В. Литньова // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2006. – № 28. – С. 73-76. – укр. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
6. Мурована Н. М. Педагогічне керівництво розвитком професійної компетентності вчителів музики у післядипломній освіті [Електронний ресурс]: автореферат дисертації / Н. М. Мурована. – К.: Вид-во Університету менеджменту освіти Академії педагогічних наук України, 2008. – 20 с. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua>.
7. Нагаєв В. М. Мистецтво управлінської діяльності і лідерство/ В.М. Нагаєв // Персонал. – № 7. – 2007. – С. 65-66.
8. Равен Дж. Компетентность в современном обществе. Выявление, развитие и реализация / Джон Равен. – М.: Когито-Центр, 2002. – 396 с.
9. Сергеев И. С. Основы педагогической деятельности: учеб. пособие / И.С. Сергеев. – СПб.: Питер, 2004. – 316 с.

УДК 004.928:338.48

Анімаційні технології в сільському зеленому туризмі

Галич О.А. к.е.н., доцент, Шевченко І.В. здобувач

Полтавська державна аграрна академія

Проаналізовано досвід становлення та розвитку анімаційних технологій в сучасному зеленому туризмі. Розглянуті особливості застосування анімаційних технологій. Систематизовано світовий і національний досвід організації анімаційних послуг в зеленому туризмі.

Analyzed general information regarding the formation and development of animation technologies in today's green tourism. Discusses the features of animation technology. Analysis of international and national experience of animation services to rural tourism.

Постановка проблеми. Сільські території Полтавської області мають надзвичайно багату історико-архітектурну спадщину, культуру, самобутній побут, даровані природою мальовничі ландшафти, а також лікувально-рекреаційні ресурси. Наші села багаті індивідуальним житловим фондом та добрими і працьовитими людьми. Водночас гострою проблемою багатьох сіл є зростаючий надлишок робочої сили. В цій ситуації варто розвивати ті галузі, які не потребують для свого розвитку великих коштів. До таких галузей належить сільський зелений туризм, який давно практикується в Україні. Насьогодні вітчизняний ринок туристичних послуг характеризується урізноманітненням пропозиції туристичного продукту як за рахунок впровадження нових видів послуг і форм обслуговування, так і за рахунок територіального розширення, формування нових туристичних центрів, районів та курортних зон. Тому актуальними є питання розвитку нових технологій надання туристичних послуг в сфері сільського зеленого туризму, однією з яких є анімаційні технології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання обґрунтування перспектив розвитку сільського зеленого туризму викликає значний інтерес у зарубіжних і вітчизняних дослідників. Зокрема, пошуком шляхів розвитку сільського зеленого туризму, як напряму підприємницької діяльності, присвячено праці таких учених як, В. Васильєв, Ю. Зінько, В. Єгоричева С. Килимистий Н. Кудла, В. Куценко, Роглев, М. Рутинський та ін. Поряд з цим, у науковців та практиків ще немає однозначної думки щодо обґрунтування технологій та основних принципів розвитку сільського зеленого туризму. Враховуючи важливість проведених раніше досліджень, для вітчизняної економічної науки проблема розвитку зеленого туризму потребує системного обґрунтування теоретико-прикладних аспектів його становлення в умовах інтеграції України до світового економічного простору. Це формує досить широке поле для подальших наукових досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання. Основною метою нашого дослідження є розвиток теоретико-методологічних положень та розробка науково-практичних рекомендацій щодо організаційно-економічного механізму підприємництва у сільському туризмі, зокрема застосування анімаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціально-економічні зміни, що відбуваються в економіці України протягом останніх років, призвели не тільки до спаду виробництва, а й до значного погіршення якості життя сільського населення та руйнування потужної соціальної інфраструктури, яка вибудовувалась десятиріччями. Аналіз тенденцій розвитку аграрного сектора економіки, дозволяє стверджувати, що сучасний етап функціонування економіки України супроводжується появою нових ринкових сегментів та видів підприємницької діяльності. Але поряд з цим процеси розвитку підприємництва на селі потребують активізації як сільськогосподарської, так й інших видів діяльності. Одним із перспективних напрямів розвитку аграрного підприємництва стає сільський зелений туризм – апробований напрям підприємницької діяльності у багатьох країнах світу, який робить лише перші кроки в економічній системі Полтавської області.

Поняття сільський зелений туризм охоплює широкий спектр видів відпочинку у сільській місцевості (власне сільський туризм), а також орієнтований на перебування в агрооселях відпочинок (агротуризм). Словом „зелений” підкреслюється екологічна спрямованість цього виду туризму. Необхідною умовою розвитку сільського зеленого туризму є розробка пакета різнобічних пропозицій стосовно проведення дозвілля у сільській місцевості поза межами самої агрооселі. Це стає можливим після проведення господарем аналізу наявних у його розпорядженні потенційних ресурсів, які можна було б використати для розробки унікальної пропозиції.

Одним із перспективних напрямів розвитку сільського зеленого туризму є використання анімаційних технологій.

Анімаційні технології розглядається як діяльність по розробці й поданню спеціальних програм проведення вільного часу. Анімаційні програми включають спортивні ігри й змагання, танцювальні вечори, карнавали, ігри, хобі, заняття, що входять у сферу духовних інтересів і т.п. Аніматор - фахівець, що займається розробкою індивідуальних і колективних програм проведення дозвілля, що орієнтує людину в різноманітні види дозвілля, що організує повноцінне дозвілля.

На жаль, анімаційні технології на сьогодні використовуються переважно з комерційною метою, ігноруючи їх соціокультурний потенціал. Аналіз показує, що більшість аніматорів дбають у першу чергу про зовнішню форму анімаційної діяльності, а вже потім – про її зміст і культурну насиченість.

Незважаючи на те, що анімаційні технології мають багато видів і форм, в сільському зеленому туризмі не створена цілісна система їх застосування, не визначені функції, принципи, а відтак і відсутній соціально-культурний аспект анімаційної діяльності, що впливає на рівень розуміння її значущості, на ефективність здійснення цілісного технологічного процесу в туризмі. Саме тому актуальності набуває проблема розвитку соціально-культурного аспекту анімаційної діяльності в сільському зеленому туризмі України, яка витікає з суперечності між рівнем практичного застосування анімаційних технологій, що склався в туризмі на сьогодні, й соціокультурним потенціалом анімації, реалізація якого могла б сприяти вивченню та розвитку культурних та історичних цінностей у місцях концентрації туристичних потоків Полтавського регіону.

В Україні об’єкти туризму з колоритними анімаційними програмами є найпопулярнішими осередками масового внутрішнього й міжнародного туризму (наприклад, Музей народної архітектури у с. Пирогово, ярмарок у с. Великі Сорочинці, фестиваль сільських мистецьких колективів України у с. Боромля та багато ін.). На всю Європу славиться заповідне музейно-анімаційне середовище козацької доби на острові Хортиця. Світ запорізького козацтва відкривається перед туристом, щойно він потрапляє на острів. Адже поряд з музеями "Історії запорізького козацтва", "Народної творчості та етнографії" на Хортиці діє кінний етнографічний театр "Запорізька Січ", який влаштовує масові театралізовані "Козацькі кінні ігри", і в них, при бажанні, може взяти безпосередню участь кожен гість. Тут можна спробувати зварити

козацький куліш, опанувати козацькі ремесла та набути козацькі навички тощо. Незалежно від пори року Хортиця приваблює фольклорно-театралізованими акціями ("Запорізьке Купала", "Запорізький щедрий вечір" тощо).

З початку XXI ст. у Подніпров'ї розвивається анімаційний музейний комплекс Трипільської культури у м. Ржищеві й с. Трипілья, що на Київщині, де турист може не лише оглянути археологічні знахідки, а й "зануритися" в реконструйовану атмосферу трипільської доби.

Приклади організації таких "живих музеїв" є й у Карпатах. Один з найхарактерніших — самодіяльний музей Довбуша в с. Космач, своєрідний музей опришківства та гуцульського антикваріату. Ще один масштабний проект організації музею гуцульської культури під відкритим небом з елементами обрядово-побутової анімаційності реалізується на території національного природного парку "Гуцульщина".

Подібні музеї живої старовини можна організувати у будь-якій сільській місцевості, стратегічно зорієнтованій на розвиток масового сільського зеленого туризму на довгострокову перспективу. Необхідно лише реставрувати старі будівлі, зібрати у них старі речі (колекції серпів, кіс, бочок, боденьок, дійниць тощо) й загалом спробувати відтворити знайому з дитинства атмосферу сивої минувшини. Досить ефективно в цьому напрямку працює історико-культурний комплекс «Вечори на хуторі поблизу Диканьки» на хуторі Проні Диканського району Полтавської області. Використовуючи історико-культурні та рекреаційні особливості даного регіону тут надають ряд послуг для туристів, що користуються значним попитом: екскурсії по історичних місцях Диканьки, театральні дійства з гоголівськими героями, кафе-бар «Шинок» пропонує різноманітні українські страви, прогулянки на конях, катання на човнах, рибна ловля, відпочинок біля історичного кочубеївського ставу та «верби кохання».

Крім наведених прикладів, анімаційні програми сільського зеленого туризму можуть також включати спортивні ігри і змагання, народні танцювальні вечори під запальні мелодії народних музик, карнавали, вечорниці, ворожіння тощо з безпосередньою участю туристів.

Насьогодні завдяки активній співпраці осередків сільського туризму з місцевими органами влади Полтавського регіону та міжнародними фундаціями, вивчається та використовується практичний досвід з організації і прийому відпочиваючих у садибах господарів, проводяться інформаційні рекламні акції із сільського туризму. Розвиток агротуристичної діяльності повинен спиратися на її державну підтримку, в т.ч. у вигляді цільових програм розвитку туризму та агротуризму, державних замовлень на підготовку спеціалістів в галузі агротуризму, програм альтернативної занятості селян. Підвищенню ефективності агротуристичної діяльності сприятиме її моделювання з урахуванням обсягів попиту, пропозиції та реакції ринку в умовах зміни цін від надлишкового попиту. У стратегії перспективного розвитку агротуристичних послуг важливе місце займає їх бізнес — планування, в т.ч. на базі агроосель.

Необхідною умовою популяризації і організації сільського зеленого туризму в Полтавській області є привертання уваги громадських організацій, приватних фірм, установ до цього виду туристичного бізнесу. Адже, головне завдання на сьогодні розглядати сільський зелений туризм як галузь економіки регіону, що стимулює комплексний розвиток сільських територій.

Висновки. Таким чином, під впливом політичних, соціально-економічних, культурних тенденцій сучасна сфера дозвілля в Україні зазнає значних змін. Граничні фізичні, інтелектуальні та психічні навантаження на індивіда, що з'явилися внаслідок інтенсифікації виробництва, ускладнення процесу оволодіння значним обсягом інформації, соціальної напруги та низки інших об'єктивних чинників, обумовили необхідність формування у кожної людини потреби і здатності раціонально використовувати свій вільний час, обирати ефективні форми дозвілля.

Полтавський регіон має всі передумови для розвитку активних форм та технологій туризму, рекреаційні ресурси, історико-архітектурні об'єкти дають можливість ще краще розвивати екскурсії, подорожі, експедиції з метою популяризації регіону в світі, залучення іноземного капіталу, створення спільних міжнародних туристичних фірм й надалі. Використання анімаційних технологій в сільському зеленому туризмі дозволяє залучати туристів в активну дію, через особистий контакт аніматора з туристами, спільну участь їх у розвагах, пропонованих анімаційною програмою туристичного комплексу. Туристична анімація сприяє залученню туристів до участі у культуротворчій, комунікативній, культурно-пізнавальній діяльності під час подорожі, що урізноманітнює її програму, підвищує емоційний тонус мандрівників, створює умови для досягнення ними рекреаційного ефекту.

Література:

1. Горішевський П.В. Сільський зелений туризм: Організація діяльності. [посібник] / П.В. Горішевський, В. Васильєв, Ю. Зінько, Т. Коберніченко – Київ: НМЦ «Освіта», 2005. – 128 с.
2. Килимистий С.М. Анімація в туризмі. [навч. посібник] / С.М. Килимистий – К.: Видавництво ФПУ, 2007. – 188 с.
3. Килимистий С.М. Особливості ігрової анімації в туризмі / С.М. Килимистий // Туристично-краєзнавчі дослідження. – 2007. – № 7. – С. 200-213.

УДК 330.146:631.151.61

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ВЕРТИКАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ

***Передерій Н.О., к.е.н., доцент, Кузьменко С.В., к.е.н., доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України***

*У статті висвітлена актуальність процесу вертикальної інтеграції для України.
This article is focused on urgency of vertical integration process in Ukraine.*

Постановка проблеми. В епоху глобалізації світової економіки злиття і поглинання одних підприємств іншими стали досить повторюваним явищем як у цілому в країнах світу, так і в окремих галузях міжнародного бізнесу.

Чимало найбільших транснаціональних корпорацій у світі розвивалося саме шляхом злиття і поглинання різних фірм через їхню вертикальну інтеграцію за технологічним ланцюжком чи у вигляді конгломератів.

На ринку через двосторонні контракти відбувається і горизонтальна інтеграція виробництв аналогічної спеціалізації шляхом їхньої кооперації з метою мінімізації загальних витрат і цін на кінцеву продукцію.

За визначенням сучасного російського економіста Юрія Іванова, „під вертикальною інтеграцією розуміється встановлення інтеграційних зв'язків з підприємством-постачальником (інтеграція униз) або підприємством-споживачем (інтеграція угору). До вертикальної інтеграції відносять також інтеграцію у мережі підприємств, що спеціалізуються на збуті продукції” [1].

Аналіз основних досліджень і публікацій. Різні теоретичні і практичні проблеми, пов'язані з формуванням, функціонуванням і оцінкою ефективності інвестування вертикально інтегрованих холдингів, в різний час знаходили віддзеркалення в працях відомих зарубіжних економістів, таких як, Блейер Р., Клейн Би., Коуз Р., Манн х.Г., Мілграм П., Нортон с.В., Пері м.К., Портер М., Робертс Дж., Сирова Марк Л., Френк Ч. Еванс, Хаммер М.

Дослідження сучасних проблем управління інвестиційною діяльністю в економічних системах знайшло віддзеркалення в працях провідних вітчизняних учених: Авдашевой С.Б., Вінслава Ю.Б., Єгорова А.Ю. та інших.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вертикальна інтеграція суттєво впливає на ефективність діяльності підприємства та конкуренцію на ринку. Як процес, спрямований на встановлення ексклюзивного типу стосунків між виробником та його постачальником, вертикальна інтеграція, з одного боку, надає підприємству ряд переваг перед конкурентами, з іншого – може мати негативні наслідки для економічної конкуренції. Значний рівень вертикальної інтеграції в Україні може стати на заваді розвитку конкурентного середовища. Тому необхідним вбачається ретельний контроль за вертикальною інтеграцією з боку органів державної влади, зокрема Антимонопольного комітету України, громадськості [2].

На думку вітчизняних вчених економістів-аграрників Лайка П.А., Долженко І.І. – вертикальна інтеграція означає узгоджену взаємодію підприємств різних галузей агропромислового розвитку: виробництво сировини; переробні, зберігаючі, торгівельні організації, з надання послуг тощо. До вертикальної інтеграції також відносяться регіональні та господарські агропромислові формування (об'єднання), які набули своєї організаційної структури у формі агрофірм, агрокомбінатів, асоціацій, корпорацій, науково-виробничих систем та інших договірних об'єднань [3].

Аграрно-промислова інтеграція являє собою процес поєднання (синтез) сільського господарства і промисловості, економічною передумовою якого є безперервність науково-технічного прогресу, ґрунтується на сукупності виробничих взаємовідносин і різною мірою проявляється й удосконалюється протягом усього розвитку суспільного виробництва.

На думку вчених вертикальна інтеграція має місце тоді, коли вищестоящі (upstream) підрозділи в структурі компанії 100% продукції (сировини)

надають на переробку нижчестоящим підрозділам (downstream) у вигляді внутрішньофірмових постачань. Чи у разі коли нижчестоящі підрозділи (downstream) компанії, що виробляють кінцеву продукцію, закуповують 100% сировини, що надходить від вищестоящого підрозділу (upstream); при цьому, звісно недостатня кількість сировини може закуповуватися на зовнішньому ринку (outsourcing).

У випадку, якщо менше 100% продукції підлягає закупівлі всередині фірми, або менше 100% продукції постачається від виробляючої сировину компанії всередині холдингу, то має місце так звана квазі-інтеграція.

І, нарешті, якщо обсяг цих постачань складає 50% і менше або внутрішні постачання не є обов'язковими (а саме має місце ситуація, коли підрозділ компанії, що виробляє сировину не обов'язково постачає його на переробку всередині фірми, а може продавати за межами компанії, а компанія-переробник всередині холдингу має право закуповувати сировину для переробки де завгодно, не обов'язково в середині компанії (outsourcing)), то вважається, що вертикальна інтеграція відсутня [4].

Зниження кількісних та якісних ризиків, генерування ресурсів на високу ефективність, взаємовигідний розподіл доходів і прибутку між всіма учасниками по всій продуктивній вертикалі сприяє розвитку вертикальної інтеграції в агропродовольчій системі. Ефективність також підвищується в результаті зниження трансакційних витрат, підвищення технічної і технологічної складової виробничого процесу, зменшення витрат по дослідженню ринку і виявленню нових споживчих переваг, поліпшенню інфраструктури і обробки інформаційних потоків. Вертикальні зв'язки дозволяють фірмі уникати домінування крупних постачальників або споживачів, отримувати додатковий чистий прибуток, залучати найбільш прибуткові галузі в продуктивній вертикалі.

За останні роки у зв'язку із зростанням доходів споживачів посилюється їх інтерес до безпеки продуктів харчування, що спричинило підвищення уваги виробників сільськогосподарської сировини до виробничого процесу і його переробки в кінцеву продукцію, а також розробка та прийняття нових стандартів якості на продовольчі товари на рівні держави.

Крім того, в даний час все більше число споживачів разом з упевненістю в харчовій безпеці продовольчих товарів, стурбовані і тим як здійснюється їх виробництво з погляду впливу на навколишнє середовище, використання дитячої праці і умов при змісті тварин і птиці. Останню обставину має найбільше значення в країнах Західної Європи, де звертають увагу на умови утримання тварин і птиці – наскільки умови утримання близькі до природних.

Вищеперелічені чинники впливають на весь продуктивний ланцюг від виробників до роздрібною торгівлі, що є більш контрольованим у вертикальноінтегрованих підприємствах.

Формування вертикально-інтегрованих компаній в агропродовольчому секторі України, де крупне виробництво є традиційним, сприяє консолідації сил розрізнених виробників сировини і продовольства, у багато разів підви-

щує потенційні можливості власних і залучених матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, підвищує відповідальність і ефективність дій кожної ланки інтегрованої системи, іншими словами, досягається синергетичний ефект. Це сприяє швидшій адаптації аграрної сфери країни до вимог ринкової економіки, зростання конкурентоспроможності вітчизняних продовольчих компаній на внутрішньому і світовому ринках.

В ринкових умовах для досягнення ефективної діяльності будь-якої виробничої організації недостатньо лише виробити продукт чи послугу. Для продажу товару необхідно відповідним чином організувати його просування до кінцевого споживача за допомогою побудови та використання оптимальної системи та схеми дистрибуції. Дистрибуція являє собою мистецтво створення додаткової цінності товарів і послуг для споживачів. Без ефективної дистрибуції неможливо ані перемогти конкурентів, ані вижити на сучасному ринку, що змінюється швидкими темпами.

Система дистрибуції складається з багатьох окремих етапів та елементів. До них відносяться вибір каналів розподілу, комбінація яких формує схеми дистрибуції, організація заходів з просування товару на ринок (“промоушн”), вивчення та аналіз потреб споживачів, формування необхідного асортименту товарів та інші. В сучасних умовах діяльність підприємств з організації ефективної системи дистрибуції продукції є важливим напрямком діяльності, розуміння якого вимагає детального вивчення [5].

Вертикальна інтеграція в сучасній економіці на відміну від ринкового механізму координації заміщає його, оскільки реалізація продукції на досконалих ринках має великі транзакційні витрати. З позиції транзакційного підходу створення крупних вертикальноінтегрованих компаній продиктоване прагненням заміни зовнішніх транзакцій, внутрішніми. Це відбувається тоді, коли витрати внутрішніх транзакцій менше витрат зовнішніх транзакцій.

Висновки. Не існує чіткої відповіді на питання чи є бажаною вертикальна інтеграція або співробітництво чи вони є небажаними з точки зору економіки. Бажаним є звичайно те, що ефект вертикальної інтеграції може знизити ціни та витрати та збільшити кількість послуг. Ціни можна знизити шляхом виробництва більшої кількості продукції. Вертикальна інтеграція в бік сфери маркетингу та розподіл продукції дозволить господарствам просувати товар більш ефективно та приведе до продажів більшої кількості продукції за нижчими цінами, що є позитивним як для господарства, так і для споживачів. Щодо послуг, то споживачі нерідко розглядають товар не тільки з точки зору його корисності, а й з можливості його подальшого сервісу.

Небажаними ефектами вертикальної інтеграції є те, що підприємства що об’єдналися мають змогу непрямого управління більш слабшими господарствами, шляхом цінової дискримінації, небажанні працювати з ними як з повноцінними партнерами.

Таким чином, можна зробити висновок, що рішення щодо важливості прийняття рішень щодо вертикальної інтеграції розглядається в індивідуальному порядку кожним підприємством, в залежності від його цілей та стратегій розвитку.

Література:

1. Иванов Ю.В. Слияния, поглощения и разделение компаний: стратегия и тактика трансформации бизнеса / Ю.В. Иванов. – М.: Альпина Паблишер. – 2001.
2. Акімова І. Стимули вертикальної інтеграції. / І. Акімова, О. Щербаков // Журнал «Конкуренція». – 2002.
3. Лайко П.А. Формування системи інтеграційних відносин підприємств: Монограф. / П.А. Лайко, І.І. Долженко. – К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 164 с.
4. Серова Е.В., Храмова И.Г. Вертикальная интеграция в продовольственном комплексе России. М.: Институт экономики переходного периода. – 2002.
5. Раменська С.Є. Вертикальна інтеграція в розвитку українського ринку дистрибуції / С.Є. Раменська, І.М. Сабірова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2011. – № 1.

УДК 338.436.001.76:635:338.439

ЗАКОРДОННИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ КООПЕРАЦІЇ ТА ІНТЕГРАЦІЇ В ОВОЧЕПРОДУКТОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ

Яснолоб І.О., аспірантка

Полтавська державна аграрна академія

Стаття присвячена вивченню зарубіжного досвіду розвитку кооперації та інтеграції в овочепродуктовому підкомплексі. Доведено, що розвиток агропромислової інтеграції має важливе економічне та соціальне значення як для народногосподарського комплексу України загалом так і для овочепродуктового підкомплексу зокрема. Раціональне поєднання кооперації та інтеграції є тим організаційно-економічним фактором, за допомогою якого можливо в значній мірі компенсувати відсутність державної підтримки аграрного сектору економіки та мобілізувати такий мікроекономічний фактор, як ресурсозабезпеченість. Адже вихід вітчизняного аграрного сектору економіки на більш високий рівень передбачає широке використання ефективних моделей кооперації та інтеграції сільськогосподарських товаровиробників.

This article is devoted to the study of foreign experience of development cooperation and integration vegetable and food subcomplex. It is proved that the development of agro-industrial integration has important economic and social value for national economy in general and for vegetable and food subcomplex particular. Rational combination of cooperation and integration is the organizational and economic factors, which may largely compensate for the lack of state support for agricultural sector and to mobilize such microeconomic factor as providing resources. Because the output of the domestic agricultural sector to a higher level involves extensive use of effective models of cooperation and integration of agricultural producers.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку економіки, характерною особливістю якої є диспропорція попиту і пропозиції на внутрішньому аграрному ринку, винятково важливого значення набуває розробка організаційно-економічного механізму інтеграційних зв'язків підприємств овочепродуктового підкомплексу, адже ринкові відносини є основними чинниками регулювання виробництва продукції та мають значний вплив на рівень і динаміку цін та інші показники ефективності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню агропромислової інтеграції та кооперації присвячено праці провідних вітчизняних вчених економістів-аграрників, зокрема В.Г. Андрійчука, П.І. Гайдуцького,